

Meddelande om handlingsplan för integration och inkludering för 2021-2027

Arbetsmarknadsdepartementet

2020-12-22

Dokumentbeteckning

COM(2020) 758

Meddelande från Europeiska kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om en handlingsplan för integration och inkludering

Sammanfattning

Den 24 november presenterade Europeiska kommissionen (kommissionen) en ny handlingsplan för integration och inkludering som ska gälla mellan 2021 och 2027. Den bygger vidare på den handlingsplan för integration av tredjelandsmedborgare som kommissionen presenterade 2016.

Meddelandet om handlingsplanen innehåller en gemensam politisk ram, information om kommissionens åtgärder för att stödja medlemsstaterna att vidareutveckla och stärka sin nationella integrationspolitik samt en uppmaning till medlemsstaterna att i sin tur vidta vissa åtgärder. Handlingsplanen redovisar det politiska, operativa och ekonomiska stöd som kan ges från EU för att stödja dessa insatser.

Handlingsplanen fokuserar på åtgärder inom fyra huvudområden; utbildning, arbetsmarknad, hälsa och boende, samt sektorsövergripande arbete. Av handlingsplanen framgår att medlemsstaterna kan ges stöd att genomföra åtgärderna i handlingsplanen genom EU-fonder. Medlemsstater uppmanas att utnyttja de möjligheter som finns genom olika EU-fonder, framför allt Asyl- och migrationsfonden (AMF), Europeiska socialfonden+ (ESF+) och regionala utvecklingsfonden (ERUF), för att bidra till social och ekonomisk sammanhållning.

Integration är i första hand medlemsstaternas ansvar men EU kan bidra med kunskap, erfarenhetsutbyte och stöd i medlemsstaternas arbete med att främja integration.

Regeringen välkomnar handlingsplanen och ser positivt på att kommissionen i handlingsplanen tar ett samlat grepp om hur integrationen av migranter och EU-medborgare med utländsk bakgrund kan förbättras i medlemsstaterna bland annat genom ett ökat kunskaps- och erfarenhetsutbyte, stödåtgärder och utvecklad uppföljning.

Regeringen instämmer på ett övergripande plan i den analys och de åtgärder som kommissionen presenterar i meddelandet.

Sammantaget bedömer regeringen att de frågor och utvecklingsområden som tas upp i handlingsplanen i stort ligger väl i linje med redan pågående eller beslutade insatser i Sverige.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionens handlingsplan för integration och inkludering 2021–2027 bygger vidare på handlingsplanen för integration av tredjelandsmedborgare som kommissionen presenterade 2016. Kommissionen anser att handlingsplanen från 2016 har bidragit till en positiv utveckling på integrationsområdet bland medlemsstaterna. Kommissionen anser dock att det fortfarande finns utmaningar för såväl migranter som EU-medborgare med utländsk bakgrund när det gäller sysselsättning, utbildning, tillgång till grundläggande tjänster och den sociala integrationen, varför kommissionen nu har lanserat en ny handlingsplan. Kommissionen har också bedömt att större fokus behöver riktas mot att integrera utrikes födda kvinnor och att värdlandet i större utsträckning behöver involveras i integrationsprocessen, samt stärka uppföljningen och utvärderingen av integrationen inom EU.

Handlingsplanen ingår i den nya migrations- och asylopakten som kommissionen presenterade den 23 september 2020. En framgångsrik integrationspolitik anses vara grundläggande för ett välfungerande asyl- och migrationssystem.

Kommissionen presenterade meddelandet den 24 november 2020.

Handlingsplanen fokuserar på åtgärder inom fyra politikområden som anses vara viktiga för integration och inkludering; utbildning, arbetsmarknad, hälsa och boende, samt insatser för ett sektorsövergripande samarbete. Varje huvudområde inleds med en beskrivning av utmaningarna och ett antal mål som ska uppnås. Därefter presenteras åtgärder som kommissionen ska vidta och sist, åtgärder som medlemsstaterna uppmanas att vidta. Genom att genomföra åtgärderna kan en bättre integration och inkludering uppnås.

Såväl migranter som EU-medborgare med utländsk bakgrund omfattas av handlingsplanen som täcker alla olika stadier och faser i integrationsprocessen: åtgärder före avresan, mottagande och tidig integration, långsiktig integration och uppbyggande av inkluderande och sammanhållna samhällen. I handlingsplanen betonas att integration är en samhällelig process där ansvaret ligger på flera aktörer, såväl migranterna själva som det mottagande samhället i bred bemärkelse.

Handlingsplanen vilar på ett antal principer som genomsyrar hela dokumentet och som ska vägleda medlemsstaterna när handlingsplanen implementeras, nämligen; *alla ska inkluderas, riktad stöd där det behövs, jämställdhetsintegrering och prioriteter för antidiskriminering, stöd i integrationsprocessens alla faser samt EU-mervärde med flerpartnerskap.*

1.2.1 Utbildning

Utbildning är en förutsättning för att människor på ett framgångsrikt sätt ska kunna delta i samhället. Kommissionen vill bland annat att fler utrikes födda barn och barn med utrikes födda föräldrar deltar i högkvalitativ och inkluderande barnomsorg och förskola. Vidare betonas att lärare måste vara väl rustade för att lära ut så att samliga elever gynnas. Det är också viktigt att kvalifikationer som erhållits utanför EU erkänns snabbare och lättare

1.2.2 Arbetsmarknad

För att migranter och EU-medborgare med utländsk bakgrund ska kunna integreras på arbetsmarknaden krävs att ett stort antal olika aktörer samarbetar, inklusive myndigheter på lokal regional, nationell och europeisk nivå, organisationer i det civila samhället samt arbetsmarknadens parter. Två av kommissionens mål på området är att fler utrikes födda kvinnor ska delta på arbetsmarknaden och att bedömningen av migranternas kompetenser ska ske effektivare och snabbare. För att uppnå målen föreslås bland annat åtgärder för att stärka valideringen av icke-formellt kunnande samt att öka

1.2.3 Hälsa

Otillräcklig tillgång till hälso- och sjukvård kan utgöra ett hinder för integration och inkludering. För att kommissionens mål om att migranter och EU-medborgare med utländsk bakgrund ska informeras om sina rättigheter och ha lika tillgång till allmänna hälso- och sjukvårdstjänster samt att särskilda utmaningar som utrikes födda kvinnor möter i hälsosjukvården ska underlättas, föreslås till exempel att anställda inom hälso- och sjukvården utbildas i hantering av mångfald och av olika migrantgruppers behov.

1.2.4 Boende

Boendeförhållandena har betydelse för möjligheterna till sysselsättning och utbildning och för kontakterna med värdsamhället. Även om bostadspolitiken är medlemsstaternas ansvar är ett av kommissionens mål att medlemsstaterna och lokala och regionala myndigheter har tillgång till ett brett urval av verktyg för att bekämpa diskriminering på bostadsmarknaden och se till att migranter och EU-medborgare med utländsk bakgrund har tillgång till lämpligt boende till en rimlig kostnad. En åtgärd som föreslås medlemsstaterna är att säkerställa att det finns ett integrerat tillvägagångssätt att samordna bostadspolitiken med politiken för tillgång till sysselsättning, utbildning, hälso- och sjukvård samt sociala tjänster.

1.2.5 Sektorsövergripande initiativ

För att integrationen ska vara effektiv och inkluderande på alla områden föreslås i handlingsplanen även sektorsövergripande initiativ som till exempel förstärkning av det europeiska integrationsnätverket, ökade möjligheter till EU-finansiering under den fleråriga budgetramen för år 2021–2027, åtgärder för ökad användning av digitala verktyg för att uppnå integration samt initiativ för att övervaka och följa upp resultaten.

En halvtidsöversyn av handlingsplanen ska genomföras i slutet av 2024.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget bedöms inte påverka svensk lagstiftning.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet förväntas inte föranleda några direkta budgetära konsekvenser för statsbudgeten och endast marginella konsekvenser för EU-budgeten.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om en handlingsplan för integration och inkludering för 2021–2027. Kommissionen tar i handlingsplanen ett samlat grepp om hur integrationen av migranter och EU-medborgare med utländsk bakgrund kan förbättras i medlemsstaterna bland annat genom ett ökat kunskaps- och erfarenhetsutbyte, stödåtgärder och utvecklad uppföljning.

Regeringen instämmer på ett övergripande plan i den analys och de åtgärder som kommissionen presenterar i meddelandet. Handlingsplanens fokus på utbildning, arbetsmarknad, hälsa och boende samt sektorsövergripande samarbete ligger i linje med regeringens integrationspolitik.

Det är viktigt att EU har ett gemensamt ramverk för hur medlemsstaterna kan stödjas i sitt arbete med integration och inkludering av migranter och EU-medborgare med utländsk bakgrund. Regeringen ser överlag positivt på de verktyg och det stöd som handlingsplanen medför. Det är även positivt att handlingsplanen belyser vikten av integration som en samhällelig process där ansvaret delas av flera aktörer.

Regeringen ser positivt på att den nya handlingsplanen lägger ett större fokus på integrationen och inkluderingen av utrikes födda kvinnor. Framförallt möter utrikes födda kvinnor och flickor fler hinder för integration än utrikes födda män och pojkar.

Sammantaget bedömer regeringen att de frågor och utvecklingsområden som tas upp i handlingsplanen i stort ligger väl i linje med redan pågående eller beslutade insatser i Sverige.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

2020/21:FPM54

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Eventuell fortsatt behandling är inte känd.

4.2 Fackuttryck/termer